

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.9.2013
COM(2013) 620 final

2013/0307 (COD) C7-0264/13

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

{SWD(2013) 321 final}

{SWD(2013) 322 final}

{SWD(2013) 323 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Invazivne tujerodne vrste (v nadaljnjem besedilu: ITV) so vrste, ki jih človek s svojim delovanjem najprej prenese iz njihovega naravnega območja razširjenosti prek ekoloških ovir ter ki preživijo, se razmnožujejo in širijo, kar negativno vpliva na ekologijo njihove nove lokacije ter ima resne gospodarske in družbene posledice. Ocenjuje se, da je mogoče v evropskem okolju najti več kot 12 000 tujerodnih vrst, od katerih se jih je 10–15 % razmnožilo in razširilo, tako da povzročajo okoljsko, gospodarsko in družbeno škodo.

Vpliv ITV na biotsko raznovrstnost je precejšen. ITV so eden od najpomembnejših in vedno hujših razlogov za izgubo biotske raznovrstnosti in izumiranje vrst. Kar zadeva družbene in gospodarske učinke, so lahko prenašalci bolezni ali neposredni povzročitelji zdravstvenih težav (npr. astme, dermatitisa in alergij). Med drugim lahko povzročijo škodo na infrastrukturnih in rekreacijskih objektih, ovirajo gozdarstvo ali povzročijo škodo v kmetijstvu. Ocenjuje se, da Unijo stanejo vsaj 12 milijard EUR letno, stroški škode pa še kar rastejo.

Unija si je s strategijo za biotsko raznovrstnost do leta 2020 zadala, da bo do takrat zaustavila izgubljanje biotske raznovrstnosti, kar je v skladu z mednarodnimi zavezami, ki so jih pogodbenice Konvencije o biološki raznovrstnosti sprejele leta 2010 v Nagoji na Japonskem. Težava z ITV namreč ni omejena le na Evropo, temveč je razširjena po vsem svetu. Evropska unija v nasprotju z nekaterimi trgovinskimi partnerji trenutno nima celovitega okvira za obravnavanje nevarnosti zaradi ITV.

Ureditveni okvir

EU trenutno nima okvira za celovito obravnavanje ITV. V zakonodaji EU se obravnava le malo ITV. Povzročitelji bolezni in škodljivi organizmi na živalih in rastlinah ter njihovih proizvodih so ustrezno obravnavani z ureditvama na področju zdravja živali (različne uredbe in direktive) in rastlin (2000/29/ES). Uredba o trgovini s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (338/97) omejuje uvoz ogroženih vrst, vključno z uvozom sedmih ITV. Uredba o uporabi tujih in lokalno neprisotnih vrst v ribogojstvu (708/2007) obravnava izpust tujerodnih vrst za namene ribogojstva. Uredbi o fitofarmacevtskih sredstvih (1107/2009) in biocidnih proizvodih (528/2012) obravnavata namerni izpust mikroorganizmov v obliki fitofarmacevtskih sredstev oziroma biocidnih proizvodov. Direktiva o pticah (2009/147/ES), direktiva o habitatih (92/43/ES), okvirna direktiva o vodah (2000/60/ES) in okvirna direktiva o morski strategiji (2008/56/ES) pa zahtevajo ponovno vzpostavitev prvotnih ekoloških razmer in se sklicujejo na potrebo po upoštevanju ITV. Vendar obstoječi ukrepi Unije večine ITV ne obravnavajo.

Države članice sprejemajo številne ukrepe za obravnavanje ITV, vendar ti večinoma ostajajo reaktivni, saj poskušajo čim bolj zmanjšati škodo, ki že nastaja, medtem ko ne posvečajo dovolj pozornosti preprečevanju novih nevarnosti ali njihovem odkrivanju in odzivanju nanje. Prizadevanja so razdrobljena, s precejšnjimi vrzeli glede pokritja vrst, in pogosto slabo usklajena. ITV ne spoštujejo meja in se zlahka širijo iz ene države članice v drugo. Tako ukrepi, sprejeti na nacionalni ravni, ne bodo zadoščali za zaščito Unije pred nevarnostjo nekaterih ITV. Nadalje lahko ta razdrobljeni pristop pripelje do ukrepanja v eni državi članici, ki ga spodkopava neukrepanje v sosednjih državah članicah. Poleg tega so različne omejitve komercializacije ITV med državami članicami zelo neučinkovite, saj se vrste zlahka prenašajo ali širijo prek meja po vsej Uniji. Tako različne prepovedi tudi ovirajo prosti pretok blaga na notranjem trgu in onemogočajo enake konkurenčne pogoje za panoge, ki uporabljajo tujerodne vrste ali trgujejo z njimi.

Analiza problema

ITV se vnašajo v Unijo po dveh poteh: 1) nekatere tujerodne vrste so zaželene in se namerno vnašajo v Unijo (npr. zaradi komercialnih interesov, v okrasne namene, kot hišni ljubljenci oziroma zaradi biološkega nadzora); 2) nekatere tujerodne vrste pa se vnašajo nenamerno kot onesnaževalci blaga (trgovina z drugimi proizvodi), štoparji ali slepi potniki pri prevozu oziroma jih nevede prenašajo popotniki. Nekatere ITV lahko potujejo tudi po prometni infrastrukturi (npr. kanalu med Donavo in Majno).

ITV vplivajo na **podjetja, državljane, javne organe in okolje**. Predvsem v primeru **malih in mikro podjetij** pogosto vplivajo na primarne proizvajalce v kmetijstvu, živinoreji, ribištvu, ribogojstvu in gozdarstvu, ki posledično utrpijo precejšnjo gospodarsko škodo. Pogosto so prizadeta tudi podjetja, povezana s turizmom in rekreativnimi dejavnostmi, ki se zanašajo na neokrnjeno naravo, čista vodna telesa in zdrave ekosisteme. Druga mala in mikro podjetja, npr. trgovci s hišnimi ljubljenci in vrtnarskimi vrstami, pa imajo od ITV koristi, saj se osredotočajo predvsem na trgovino s tujerodnimi vrstami. ITV vplivajo tudi na **širšo družbo**, saj povzročajo izgubo biotske raznovrstnosti in ogrožajo zmožnost ekosistemov za ekosistemske storitve. Poleg tega lahko prenašajo bolezni, povzročajo gmotno škodo in škodujejo kulturni dediščini.

S težavami, ki jih povzročajo ITV, se spopadajo vse države članice. Medtem ko nekatere ITV prizadenejo večino držav članic, pa druge povzročajo težave le v določenih regijah oziroma ekoloških ali podnebnih razmerah. Kakor koli že, ITV so navzoče na ozemljih vseh držav članic. Njihovi vplivi so pomembni za vso Unijo, prav tako bodo zaradi njih prizadete vse države članice, čeprav ne hkrati in ne zaradi istih vrst. Tako bi bilo usklajeno ukrepanje pri obravnavanju ITV koristno za vse države članice, za kar pa bi si seveda morale prizadevati vse.

Brez ukrepanja za odpravo tega problema se bo stanje še poslabšalo, saj se naseljujejo nove ITV, tiste, ki so že naseljene, pa se širijo dalje. To bo imelo za posledico višje stroške zaradi škode in obvladovanja.

Cilj predloga

Cilj tega predloga je obravnavati zgoraj izpostavljena vprašanja z vzpostavitvijo okvira za ukrepanje, namenjenega preprečevanju, čim večjemu zmanjševanju in ublažitvi škodljivih učinkov ITV na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve. Poleg tega bo poskušal omejiti družbeno in gospodarsko škodo. To bo doseženo z ukrepi za zagotovitev usklajenega ukrepanja, osredotočenjem virov na prednostne vrste in povečevanjem preventivnih ukrepov, ki bodo skladni s pristopom iz Konvencije o biološki raznovrstnosti in ureditvama Unije na področju zdravja rastlin in živali. Praktično si predlog prizadeva doseči te cilje z ukrepi, ki obravnavajo namerni vnos ITV v Unijo in njihov namerni izpust v okolje, nenamerni vnos in izpust ITV, potrebo po vzpostavitvi sistema zgodnjega obveščanja in hitrega odzivanja ter potrebo po obvladovanju širjenja ITV po Uniji.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCENE UČINKA

Postopek posvetovanja

Evropska komisija je leta 2008 objavila sporočilo „Razvoj strategije EU za invazivne vrste“, ki obravnava vprašanje ITV. V sporočilu iz leta 2010 z naslovom „Naše življenjsko zavarovanje, naš naravni kapital: strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020“ je predlagano ukrepanje na področju ITV. Pred objavo obeh sporočil so potekala temeljita posvetovanja, ki so se nadaljevala tudi po objavi.

Med letoma 2008 in 2012 je bila organizirana vrsta intenzivnih posvetovanj z deležniki, ki so pritegnila zelo različne zainteresirane strani, od organizacij za ohranjanje narave do gospodarskih subjektov v zasebnem sektorju, vključno z organizacijami, ki zastopajo mala in srednja podjetja, katerih poslovanje temelji na tujerodnih vrstah. V letih 2008 in 2012 sta potekali spletni javni posvetovanji. Leta 2008 je bila sklicana delovna skupina, v kateri so bili predstavniki služb Komisije, držav članic, deležnikov in akademikov ter ki je pripravila dokument za razpravo¹, v katerem so bile združene najnovejše informacije in povzeta mnenja o ključnih vprašanjih. V obdobju 2010–2011 je bila ta delovna skupina znova sklicana in preoblikovana v tri delovne skupine, ki so oblikovale morebitne možnosti politike za obravnavanje preprečevanja, zgodnjega opozarjanja/hitrega odzivanja oziroma obvladovanja naseljenih vrst. Nazadnje je bil septembra 2010 organiziran posvetovalni sestanek z deležniki.

Delo Komisije na področju ITV je bilo podprto z več zunanjimi študijami in raziskavami.² Poleg tega je analiza, opredeljena v oceni učinka, temeljila na znanstveno zanesljivih podatkih, ki so bili večinoma pridobljeni iz strokovno pregledanih znanstvenih člankov. Informacije o stroških škode, širjenju vrst in stroških vzpostavljenih ukrepov so prispevale ali preverile tudi države članice. Poseben trud je bil vložen v vzpostavitev neposrednega stika z deležniki, ki jih je to vprašanje zadevalo, vključno s tistimi panogami, na katere bi lahko uvedba ukrepov za obravnavanje problema ITV negativno vplivala. Nazadnje so bila v analizo vključena tudi mnenja največjih svetovnih strokovnjakov za ITV iz Unije in od drugod.

Ocena učinka

Opređeljene so bile različne možnosti za obravnavanje vprašanja ITV, predvsem pa za različno prizadevno obravnavanje vseh ugotovljenih vidikov problema.

Na podlagi povratnih informacij s posvetovanja so bile opredeljene različne stopnje prizadevanja in ukrepanja za vsakega od operativnih ciljev, izpostavljenih z analizo problema, kar je dalo različne podmožnosti za oblikovanje zakonodajnega instrumenta. Po začetnem pregledu so bile opuščene podmožnosti, ki niso bile izvedljive ali pa preprosto niso bile tako učinkovite kot druge. Pri vsaki opredeljeni možnosti je bil sistematično obravnavan vsak operativni cilj, pri čemer so bili predlagani praktični ukrepi za obravnavanje ITV.

Poleg osnovne možnosti (možnost 0), pri kateri se ohranja nespremenjeno stanje, so bile opredeljene naslednje možnosti:

Možnost 1 – okrepljeno sodelovanje in podpora prostovoljnemu ukrepanju: ta možnost bi vključevala razvoj smernic, sektorskih kodeksov ravnanja ter drugih kampanj za ozaveščanje in izobraževanje. V okviru te možnosti bi si tudi prizadevali za spodbujanje sodelovanja med državami članicami pri vzpostavljanju sistema zgodnjega opozarjanja in hitrega odzivanja. Komisija bi lahko spodbujala obstoječe pobude na tem področju z obveščevalnimi kampanjami.

Možnost 2.1 – osnovni zakonodajni instrument: ta možnost vključuje vrsto pravnih obveznosti, ki prepovedujejo uvoz, posedovanje, prodajo, nakup in izmenjavo nekaterih ITV, opredeljenih kot ITV, ki zadevajo Unijo. Nadaljnje obveznosti bi bile povezane z izpustom ITV, ki zadevajo Unijo, v okolje, hitrim odzivanjem na novonaseljujoče se ITV, ki zadevajo Unijo, in obvladovanjem močno razširjenih ITV, ki zadevajo Unijo.

¹ http://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias_discussion_paper.pdf

² Vse študije so dostopne na spletni strani http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

Možnost 2.2 – osnovni zakonodajni instrument + dovoljenja za izpust ITV, ki zadevajo državo članico: ta možnost bi poleg seznama ITV, ki zadevajo Unijo, vključevala še izpust v okolje, saj bi zahtevala dovoljenja za ITV, za katere velja, da zadevajo države članice.

Možnost 2.3 – osnovni zakonodajni instrument + stroga splošna prepoved izpusta tujerodnih vrst, razen če se ne ugotovi, da so varne: ta možnost bi presegala seznam ITV, ki zadevajo Unijo, za izpust v okolje, saj bi prepovedovala izpust vseh tujerodnih vrst, razen če niso vključene na seznam tujerodnih vrst Unije, katerih izpust je odobren.

Možnost 2.4 – osnovni zakonodajni instrument + obveznost hitrega izkoreninjenja novonaseljajočih se ITV, ki zadevajo Unijo: pri tej možnosti države članice glede hitrega odzivanja ne bi imele izbire, temveč bi morale hitro izkoreniniti vse novonaseljajoče se ITV, ki zadevajo Unijo, in si izmenjavati informacije. Odstopanja so mogoča, če jih odobri Komisija.

Izbrana je bila možnost 2.4, ki je tako izhodišče trenutnega predloga.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Pravna podlaga

Pravna podlaga tega predloga je člen 192(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, s katerim se uveljavljajo cilji EU o ohranjanju, varovanju in izboljšanju kakovosti okolja, varovanju zdravja ljudi, skrbni in preudarni rabi naravnih virov ter spodbujanju ukrepov za reševanje regionalnih ali svetovnih okoljskih težav.

Subsidiarnost

Potrebno je ukrepanje na ravni Unije, saj se težave z ITV povečujejo in so čezmejne. Glede na neukrepanje na ravni Unije države članice vzpostavljajo ukrepe za obvladovanje težave na nacionalni ravni. V izkoreninjenje škodljivih ITV vlagajo vire in prizadevanja, ki pa jih lahko spodkoplje neukrepanje v sosednji državi članici, v kateri so te vrste tudi navzoče. Enako ni usklajenega ukrepanja Unije za zagotovitev, da države članice ob prvem vstopu ITV v Unijo sprejmejo takojšnje ukrepe v korist drugih držav članic, ki še niso prizadete. Poleg tega je treba upoštevati zaščito notranjega trga – in prostega pretoka blaga. Usklajen pristop bo zagotovil pravno jasnost in enake konkurenčne pogoje za tiste panoge, ki uporabljajo tujerodne vrste ali trgujejo z njimi, obenem pa ne bo povzročil razdrobljenosti notranjega trga zaradi različnih omejitev komercializacije ITV med državami članicami.

Trenutna prizadevanja so zelo razdrobljena in nedosledna, zato puščajo precejšnje vrzeli v politiki. Te vodijo v neučinkovitost in ne rešujejo problema ITV. Potrebna bo kombinacija ukrepov Unije ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih ukrepov v skladu z načelom subsidiarnosti. Dejstvo je, da bo usklajen pristop na ravni Unije povečal učinkovitost ukrepov.

Vodilna načela

Ta predlog predstavlja ukrepe, ki temeljijo na naslednjih vodilnih načelih:

prednostno razvrščanje – v EU je več kot 12 000 tujerodnih vrst, od katerih jih škodo povzroča 10–15 % (kar pomeni od 1 200 do 1 800 invazivnih tujerodnih vrst), nenehno pa prihajajo tudi nove. Precej je prostora za sorazmeren pristop prednostnega razvrščanja, ki gradi na obstoječih prizadevanjih ter povečuje uspešnost in učinkovitost sedanjega ukrepanja;

premik k preprečevanju – preprečevanje je mednarodno priznано kot najučinkovitejši način izogibanja težavi ITV. Ukrepe, osredotočene na preprečevanje, mora spremljati učinkovit

sistem zgodnjega opozarjanja, da se takoj ukrepa v zvezi z vrstami, ki se izmaknejo preventivnim ukrepom;

obstoječi sistemi kot podlaga – v Uniji se na nacionalni ravni in ravni Unije že izvaja dragoceno delo. Ta predlog namerava kar najbolj povečati učinkovitost sistema in v celoti izkoristiti, kar že obstaja;

postopen pristop – države članice potrebujejo pravno varnost in potrditev glede obsega in stroškov ukrepov, ki naj bi jih sprejele. Zato ta predlog vsebuje prednostno razvrščanje invazivnih tujerodnih vrst na podlagi zelo strogih meril uvrščanja na seznam ter začetno omejitev števila prednostnih vrst na najpomembnejše 3 % od približno 1 500 invazivnih tujerodnih vrst v Evropi. Poleg tega bo klavzula o pregledu omogočila progresiven razvoj sistema in uporabo pridobljenih izkušenj. Kakršna koli razširitev seznama vrst, ki zadevajo EU, bo mogoča le po tem pregledu.

Struktura predloga

Poglavje I – Splošne določbe. Ta oddelek določa vsebino, področje uporabe in osnovno obveznost predloga. Opredeljuje tudi orodja za prednostno razvrščanje ITV, ki zadevajo Unijo, da se omogoči prednostno razvrščanje njenih virov na podlagi tveganja in znanstvenih dokazov.

Poglavje II – Preprečevanje. Ta oddelek določa ukrepe, ki so potrebni za preprečevanje vnosa ITV v Unijo ter njihovega vnosa ali izpusta v okolje.

Poglavje III — Zgodnje odkrivanje in hitro izkoreninjenje. Ta oddelek določa orodja za zagotavljanje zgodnjega odkrivanja ITV, ki zadevajo Unijo, v okolju in na mejah Unije ter opisuje ukrepe, ki se sprožijo ob njihovem odkritju.

Poglavje IV — Obvladovanje močno razširjenih ITV. Ta oddelek določa obveznosti, potrebne za obravnavanje ITV, ki zadevajo Unijo in so v njej že navzoče, oziroma novih, ki so se izmaknile preprečevalnim ukrepom in ukrepom zgodnjega odkrivanja ter se jim je uspelo močno razširiti.

Poglavje V – Končne določbe. Ta oddelek določa obveznosti poročanja in pravne instrumente, ki so potrebni za zagotovitev izvajanja, izvrševanja in pregleda predlaganih ukrepov.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ta predlog ima le omejene finančne posledice, ki bodo financirane iz razdelka 5 večletnega finančnega okvira 2014–2020 za odbor iz člena 22. Glej priloženo oceno finančnih posledic.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,³

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,⁴

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pojav tujerodnih vrst – živali, rastlin, gliv ali mikroorganizmov – na novih lokacijah ni vedno vzrok za zaskrbljenost. Vendar precejšnja podmnožica tujerodnih vrst lahko postane invazivna in ima hude škodljive učinke na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve ter druge gospodarske in družbene učinke, ki bi jih bilo treba preprečiti. V okolju Unije in drugih evropskih držav je tujerodnih približno 12 000 vrst, od katerih jih je približno 10–15 % ocenjenih kot invazivnih.
- (2) Invazivne tujerodne vrste pomenijo eno glavnih nevarnosti za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, predvsem v geografsko in evolucijsko izoliranih ekosistemih, kot so majhni otoki, tveganja, ki jih pomenijo take vrste, pa se lahko okrepijo zaradi povečane svetovne trgovine, prometa, turizma in podnebnih sprememb.
- (3) Grožnja, ki jo invazivne tujerodne vrste pomenijo za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, ima lahko različne oblike, kot so resni učinki na domorodne vrste in strukturo ekosistema ter delovanje prek spreminjanja habitata, plenjenje, konkurenca, prenos bolezni, nadomestitev domorodnih vrst na znatnem delu območja razširjenosti in genetski učinki zaradi hibridizacije. Poleg tega lahko invazivne tujerodne vrste zelo negativno vplivajo na zdravje ljudi in gospodarstvo. Za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, zdravje ljudi ali gospodarstvo so nevarni samo živi primerki ali deli, ki se lahko razmnožujejo.

³ UL ref.

⁴ UL ref.

- (4) Unijo kot podpisnico Konvencije o biološki raznovrstnosti, kar je bilo potrjeno s Sklepom Sveta 93/626/EGS⁵, zavezujejo določbe člena 8(h) Konvencije, v skladu s katerimi vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno, „preprečuje vnašanje, nadzoruje ali izkoreninja tiste tuje vrste, ki ogrožajo ekosisteme, habitate ali vrste“.
- (5) Unija se je kot podpisnica Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija), kar je bilo potrjeno s Sklepom Sveta 82/72/EGS⁶, zavezala, da bo sprejela vse primerne ukrepe za zagotovitev ohranjanja habitatov prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst.
- (6) V podporo doseganju ciljev iz Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic⁷, Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst⁸, Direktive 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji)⁹ in Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike¹⁰ bi moral biti glavni cilj te uredbe preprečevati, čim bolj zmanjšati in ublažiti škodljive učinke invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve ter zmanjšati njihov gospodarski in družbeni vpliv.
- (7) Za nekatere vrste je naravno, da se selijo, s čimer se odzivajo na okoljske spremembe. Zato jih v njihovem novem okolju ne bi smeli obravnavati kot tujerodne vrste in so tako izključene s področja uporabe novih pravil o invazivnih tujerodnih vrstah.
- (8) Na ravni Unije predlog nove uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zdravju živali¹¹ vključuje določbe o živalskih boleznih, nova uredba Evropskega parlamenta in Sveta o zaščitnih ukrepih proti škodljivim organizmom na rastlinah¹² določa pravila glede škodljivih organizmov na rastlinah, Direktiva 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS¹³ pa opredeljuje ureditev, ki velja za gensko spremenjene organizme. Zato bi bilo treba nova pravila o invazivnih tujerodnih vrstah uskladiti z navedenimi akti Unije, z njimi se ne bi smela prekrivati niti se ne smejo uporabljati za organizme, ki jih obravnavajo navedeni akti.

⁵ UL L 309, 13.12.1993, str. 1.

⁶ UL L 38, 10.2.1982, str. 1.

⁷ UL L 20, 26.1.2010, str. 7.

⁸ UL L 206, 22.7.1992, str. 7.

⁹ UL L 164, 25.6.2008, str. 19.

¹⁰ UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

¹¹ COM(2013) 260 final.

¹² COM(2013) 267 final

¹³ UL L 106, 17.4.2001, str. 1.

- (9) Uredba Sveta (ES) št. 708/2007 z dne 11. junija 2007 o uporabi tujih in lokalno neprisotnih vrst v ribogojstvu¹⁴, Uredba (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov¹⁵ ter Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS¹⁶ določajo pravila glede registracije za uporabo nekaterih tujerodnih vrst za določene namene. Uporaba nekaterih vrst je že bila odobrena v skladu z navedenimi ureditvami, ko so ta nova pravila začela veljati, saj ne pomenijo nesprejemljivih tveganj za okolje, zdravje ljudi in gospodarstvo. Da bi zagotovili skladen pravni okvir, bi bilo tako treba zadevne vrste izključiti iz novih pravil.
- (10) Ker je invazivnih tujerodnih vrst precej, je pomembno zagotoviti prednostno obravnavanje podmnožice invazivnih tujerodnih vrst, za katere velja, da zadevajo Unijo. Zato bi bilo treba oblikovati seznam takih invazivnih tujerodnih vrst, za katere velja, da zadevajo Unijo. Za invazivno tujerodno vrsto bi morale veljati, da zadeva Unijo, če je škoda, ki jo povzroči v prizadeti državi članici, tako velika, da upravičuje sprejetje posebnih ukrepov, katerih področje uporabe sega čez celotno Unijo, vključno z državami članicami, ki še niso prizadete ali najverjetneje celo ne bodo. Zaradi zagotovitve, da podmnožica invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ostane sorazmerna, bi bilo treba oblikovati seznam v skladu s pristopom postopnega uvajanja, vključno z začetno omejitvijo števila invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, na najpomembnejše 3 % od približno 1 500 invazivnih tujerodnih vrst v Evropi, ter se osredotočiti na tiste vrste, ki povzročajo ali bi lahko povzročile znatno gospodarsko škodo, vključno s škodo zaradi izgube biotske raznovrstnosti.
- (11) Merila za uvrstitev na seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, so ključni instrument za uporabo teh novih pravil. Komisija si bo po najboljših močeh prizadevala, da bo predlog seznama, pripravljenega na podlagi navedenih meril, predložila odboru v enem letu po začetku veljavnosti tega akta. Merila bi morala vključevati oceno tveganja v skladu z veljavnimi določbami sporazumov Svetovne trgovinske organizacije o uvedbi omejitve trgovanja z vrstami.
- (12) Da bi zagotovili skladnost s pravili Svetovne trgovinske organizacije in skladno uporabo teh novih pravil, bi bilo treba vzpostaviti skupna merila za izvedbo ocene tveganja. V zadevnih merilih bi bilo treba, kadar je ustrezno, uporabljati obstoječe nacionalne in mednarodne standarde ter zajeti različne vidike značilnosti vrst, tveganje in načine vstopa v Unijo, negativne vplive vrst na gospodarstvo, družbo in biotsko raznovrstnost, morebitne koristi uporabe in stroške ublažitve, da se pretehtajo glede na negativne učinke, ter količinsko opredeljeno napoved okoljskih, gospodarskih in družbenih stroškov škode na ravni Unije, ki pokaže pomembnost za Unijo, s čimer se nadalje upraviči ukrepanje. Da bi sistem

¹⁴ UL L 168, 28.6.2007, str. 1.

¹⁵ UL L 167, 27.6.2012, str. 1.

¹⁶ UL L 309, 24.11.2009, str. 1.

progresivno razvijali in gradili na pridobljenih izkušnjah, bi bilo treba po petih letih splošni pristop oceniti.

- (13) Nekatere invazivne tujerodne vrste so vključene v Prilogo B k Uredbi Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi¹⁷, njihov uvoz v Unijo pa je prepovedan, ker je bil prepoznan njihov invazivni značaj in njihov vnos v Unijo negativno vpliva na domorodne vrste. Te vrste so: *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *Lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus niger*, *Chrysemys picta* in *Trachemys scripta elegans*. Zaradi zagotovitve skladnega pravnega okvira in enotnih pravil na ravni Unije glede invazivnih tujerodnih vrst bi bilo treba navedene invazivne tujerodne živali prednostno obravnavati pri uvrstitvi na seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
- (14) Preprečevanje je z okoljskega vidika na splošno bolj zaželeno in stroškovno učinkovito od odzivanja po samem dejstvu ter bi mu bilo treba dati prednost; ker pa je nove vrste mogoče nenehno vnašati v Unijo in se navzoče tujerodne vrste širijo in povečujejo svoje območje razširjenosti, je treba zagotoviti nenehno pregledovanje in posodabljanje seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
- (15) Nekatere vrste, ki so v Uniji invazivne, so lahko v nekaterih najbolj oddaljenih regijah Unije domorodne in obratno. V sporočilu Komisije z naslovom „Najbolj oddaljene regije: prednost Evrope“¹⁸ je bilo ugotovljeno, da izjemna biotska raznovrstnost najbolj oddaljenih regij kliče po razvoju in izvajanju ukrepov za preprečevanje in obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst v navedenih regijah, kot so opredeljene v Pogodbi o delovanju Evropske unije, ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta 2010/718/EU z dne 29. oktobra 2010 o spremembi položaja otoka Saint-Barthélemy v razmerju do Evropske unije¹⁹ in 2012/419/EU z dne 11. julija 2012 o spremembi položaja Mayotteja v razmerju do Evropske unije²⁰. Zato bi morale vse določbe teh novih pravil veljati v najbolj oddaljenih regijah Unije, razen določb glede invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo in so v navedenih regijah domorodne. Da bi omogočili potrebno zaščito biotske raznovrstnosti v takih regijah, je poleg tega nujno, da zadevne države članice za dopolnitev seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, sestavijo posebne sezname invazivnih tujerodnih vrst za svoje najbolj oddaljene regije, za katere bi morala ta pravila prav tako veljati.
- (16) Tveganja in skrbi, povezani z invazivnimi tujerodnimi vrstami, pomenijo čezmejni izziv, ki zadeva vso Unijo. Zato je bistveno, da se na ravni Unije sprejme prepoved namernega vnosa v Unijo, razmnoževanja, gojenja, prevoza, kupovanja, prodajanja, uporabe, izmenjave, posedovanja in izpusta invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, zaradi zagotovitve doslednega ukrepanja po

¹⁷ UL L 61, 3.3.1997, str. 1.

¹⁸ COM(2008) 642 final.

¹⁹ UL L 325, 9.12.2010, str. 4.

²⁰ UL L 204, 31.7.2012, str. 131.

- vsej Uniji, da bi se izognili izkrivljanju notranjega trga in preprečili situacije, ko ukrepanje v eni državi članici spodkopava neukrepanje v drugi državi članici.
- (17) Da bi omogočili znanstvene raziskave in dejavnosti ohranjanja ex-situ, je treba zagotoviti posebna pravila za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, v skladu z navedenimi dejavnostmi. Te dejavnosti bi bilo treba izvajati v zaprtih objektih, v katerih so organizmi v zaprtem sistemu, in ob sprejetju vseh potrebnih ukrepov, da bi se izognili pobegu ali nezakonitemu izpustu invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
 - (18) V nekaterih primerih se lahko tujerodne vrste, ki še niso prepoznane kot invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, pojavijo na mejah Unije ali odkrijejo na ozemlju Unije. Zato bi bilo treba državam članicam zagotoviti možnost, da na podlagi razpoložljivih znanstvenih dokazov sprejmejo določene izredne ukrepe. Taki izredni ukrepi bi omogočili takojšnje ukrepanje zoper vrste, ki bi lahko pomenile tveganje v povezavi z njihovim vnosom, naselitvijo in širjenjem v zadevnih državah, medtem ko države članice ocenjujejo dejanska tveganja, ki jih pomenijo, v skladu z veljavnimi določbami sporazumov Svetovne trgovinske organizacije, predvsem z namenom reorganizacije tistih vrst, ki so bile prepoznane kot invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo. Nacionalne izredne ukrepe je treba povezati z možnostjo sprejemanja izrednih ukrepov na ravni Unije, da bi spoštovali določbe sporazumov Svetovne trgovinske organizacije. Poleg tega bi izredni ukrepi na ravni Unije tej zagotovili mehanizem za hitro ukrepanje v primeru navzočnosti ali neposredne nevarnosti vstopa nove invazivne tujerodne vrste v skladu s previdnostnim načelom.
 - (19) Države članice bi morale imeti možnost sprejeti strožje ukrepe za obravnavanje invazivnih tujerodnih vrst in proaktivno ukrepati v zvezi s katero koli vrsto, ki ni na seznamu invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Tako bi bilo treba zaradi bolj proaktivne države v zvezi z vrstami, ki niso na seznamu, zahtevati dovoljenje za izpust, če se izpustijo v okolje invazivne tujerodne vrste, ki niso uvrščene na seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, vendar za katere so države članice ugotovile, da pomenijo nevarnost. Podrobna pravila glede odobritve tujerodnih vrst za uporabo v ribogojstvu so že bila vzpostavljena z Uredbo (ES) št. 708/2007 in bi jih morale države članice v teh okoliščinah upoštevati.
 - (20) Velik del invazivnih tujerodnih vrst se v Unijo vnese nenamerno. Zato je bistveno obvladovati poti nenamernega vnosa. Ukrepi na tem področju bi morali biti postopni, saj je izkušenj z njim relativno malo. Ukrepanje bi moralo vključevati prostovoljne ukrepe, kot so ukrepi, predlagani v smernicah Mednarodne pomorske organizacije za nadzor in obvladovanje biološkega obraščanja organizmov na ladjah, in obvezne ukrepe, graditi pa bi bilo treba na izkušnjah, pridobljenih v Uniji in državah članicah z obvladovanjem določenih poti vnosa, vključno z ukrepi, vzpostavljenimi na podlagi Mednarodne konvencije za nadzor in ravnanje z ladijskimi balastnimi vodami in sedimenti.
 - (21) Za razvoj primerne zbirke znanja za obravnavanje problemov, ki jih povzročajo invazivne tujerodne vrste, je pomembno, da se države članice lotijo raziskovanja

in spremljanja takih vrst ter nadzora nad njimi. Ker so sistemi nadzora najprimernejši način za zgodnje odkrivanje novih invazivnih tujerodnih vrst in ugotavljanje razširjenosti že naseljenih, bi morali vključevati ciljno usmerjene in splošne raziskave ter izkoristiti vključenost različnih panog in deležnikov, vključno z lokalnimi skupnostmi. Sistemi nadzora bi morali pomeniti nenehno posvečanje pozornosti vsem novim invazivnim tujerodnim vrstam povsod v Uniji. Zaradi uspešnosti in stroškovne učinkovitosti bi bilo treba uporabiti obstoječe sisteme za kontrolo, nadzor in spremljanje meja, ki so že vzpostavljeni v zakonodaji Unije, zlasti v direktivah 2009/147/ES, 92/43/EGS, 2008/56/ES in 2000/60/ES.

- (22) Izvajati bi bilo treba uradni nadzor nad živalmi in rastlinami, da bi se preprečil namerni vnos invazivnih tujerodnih vrst. Žive živali in rastline bi morale vstopati v Unijo prek mejnih kontrolnih točk, ki bi jih države članice določile v skladu z Uredbo (EU) št. XXX/XXXX [o izvajanju uradnega nadzora (COM(2013) 265)]. Da bi zagotovili večjo učinkovitost in se izognili oblikovanju vzporednih sistemov mejne kontrole, bi bilo treba na prvi mejni kontrolni točki prihoda tudi preveriti, ali so te vrste invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo. Živali in rastline, ki ne spadajo na področje uporabe Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o izvajanju uradnega nadzora (COM(2013) 265)] ali so izvzete iz uradnega nadzora na mejnih kontrolnih točkah, vstopajo na carinsko območje Skupnosti prek drugih vstopnih točk in se pregledujejo na njih.
- (23) Po vnosu invazivne tujerodne vrste so za preprečitev njene naselitve in širjenja bistveni ukrepi za zgodnje odkrivanje in hitro izkoreninjenje. Najuspešnejši in stroškovno najučinkovitejši odziv je pogosto izkoreninjenje celotne populacije, kar je treba izvesti čim prej, dokler je število primerkov še omejeno. Če izkoreninjenje ni izvedljivo ali stroški izkoreninjenja dolgoročno prevladajo nad okoljskimi, gospodarskimi in družbenimi koristmi, bi bilo treba uporabiti ukrepe za zajezitev in nadzor.
- (24) Izkoreninjenje in obvladovanje nekaterih invazivnih tujerodnih vrst sta sicer potrebni, vendar lahko živalim povzročita bolečino, stisko, strah ali druge oblike trpljenja, čeprav se uporabijo najboljša razpoložljiva tehnična sredstva. Zato bi morale države članice in vsi drugi subjekti, ki sodelujejo pri izkoreninjenju, nadzoru ali zajezitvi invazivnih tujerodnih vrst, sprejeti potrebne ukrepe, da čim bolj zmanjšajo bolečino, stisko in trpljenje živali med postopkom, ob tem pa čim bolj upoštevati najboljše prakse na tem področju, na primer Vodilna načela o dobrobiti živali, ki jih je razvila Mednarodna organizacija za zdravje živali (OIE).
- (25) Invazivne tujerodne vrste na splošno povzročajo škodo ekosistemom in zmanjšujejo njihovo odpornost. Zato so potrebni ukrepi za obnovo, da se okrepi odpornost ekosistemov proti vdorom, popravi povzročena škoda in izboljša stanje ohranjenosti vrst in njihovih habitatov v skladu s členom 4 Direktive 2009/147/ES in členom 6 Direktive 92/43/EGS, ekološko stanje celinskih površinskih voda, somornic, obalnega morja in podzemne vode v skladu s členom 11 Direktive 2000/60/ES ter okoljsko stanje morskih voda v skladu s členom 13 Direktive 2008/56/ES.

- (26) Sistem za obravnavanje invazivnih tujerodnih vrst bi moral biti podprt s centraliziranim informacijskim sistemom, ki primerja obstoječe informacije o tujerodnih vrstah v Uniji in omogoča dostop do informacij o navzočnosti vrst, njihovi razširjenosti, ekologiji, zgodovini vdora in vseh drugih informacij, ki so potrebne v podporo odločitvam glede politike in upravljanja.
- (27) Direktiva 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem²¹ vzpostavlja okvir za javna posvetovanja glede odločitev, povezanih z okoljem. Pri opredeljevanju ukrepanja na področju invazivnih tujerodnih vrst bi moralo biti javnosti z učinkovito udeležbo omogočeno, da izrazi, odločevalcu pa, da upošteva mnenja in pomisleke, ki so lahko pomembni za zadevne odločitve, s čimer se povečuje odgovornost in preglednost procesa odločanja ter prispeva k ozaveščenosti javnosti o okoljskih vprašanjih in podpori sprejetim odločitvam.
- (28) Da bi zagotovili enotne pogoje za uporabo te uredbe, sprejemanje in posodabljanje seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, zagotavljanje odstopanj od obveznosti hitrega izkoreninjenja in sprejetje izrednih ukrepov Unije, bi bilo treba izvedbena pooblastila podeliti Komisiji. Zadevna pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije²².
- (29) Da bi upoštevali najnovejša znanstvena dognanja na okoljskem področju, bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije glede presoje, kako ugotoviti, da so se invazivne tujerodne vrste zmožne naseliti kot preživetja sposobne populacije in se širiti, ter določanja skupnih elementov za razvoj ocen tveganja. Predvsem je pomembno, da Komisija med pripravami izvede ustrezna posvetovanja, tudi na ravni strokovnjakov. Pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov bi morala zagotoviti sočasno, pravočasno in ustrezno posredovanje ustreznih dokumentov Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (30) Za zagotovitev skladnosti s to uredbo je pomembno, da države članice uvedejo odvratilne, učinkovite in sorazmerne sankcije za kršitve ob upoštevanju narave in resnosti kršitve.
- (31) Da bi nekomercialnim lastnikom omogočili, da obdržijo hišne ljubljence, ki spadajo med vrste s seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, do naravne smrti živali, je treba zagotoviti prehodne ukrepe, pogoj pa je, da so izvedeni vsi ukrepi za preprečitev pobega ali razmnoževanja.
- (32) Da bi komercialnim subjektom, ki imajo lahko legitimna pričakovanja, na primer tistim, ki so prejeli dovoljenje v skladu z Uredbo (ES) št. 708/2007, omogočili, da izčrpajo zalogo invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ob začetku veljavnosti teh novih pravil, jim je upravičeno odobriti dve leti do zakola, prodaje

²¹ UL L 156, 25.6.2003, str. 17.

²² UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

- ali predaje primerkov raziskovalnim ustanovam ali ustanovam za ohranjanje ex-situ.
- (33) Ker ciljev predlaganega ukrepanja, to je preprečevanja in obvladovanja invazivnih tujerodnih vrst, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ju je zato zaradi obsega in učinkov ukrepov lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji. Ta akt v skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1 Vsebina

Ta uredba določa pravila za preprečevanje, čim večje zmanjševanje in blažitev škodljivih učinkov namernega in nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve.

Člen 2 Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za vse invazivne tujerodne vrste v Uniji, kot so opredeljene v členu 3(2).
2. Ta uredba se ne uporablja za:
 - (a) vrste, ki spreminjajo svoje naravno območje razširjenosti brez človekovega posega, kot odziv na spreminjajoče se ekološke razmere in podnebne spremembe;
 - (b) gensko spremenjene organizme, kot so opredeljeni v členu 2 Direktive 2001/18/ES;
 - (c) regulirane živalske bolezni, kot so opredeljene v členu 4(1)(14) Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o zdravju živali – COM(2013) 260 final];
 - (d) škodljive organizme na rastlinah, uvrščene na seznam v skladu s členom 5(2) ali členom 32(3), oziroma za katere veljajo ukrepi v skladu s členom 29(1) Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o zdravju rastlin – COM(2013) 267 final];
 - (e) vrste, navedene v Prilogi IV k Uredbi (ES) št. 708/2007;
 - (f) mikroorganizme, proizvedene ali uvožene za uporabo v fitofarmaceutskih sredstvih, ki so že odobrena ali za katera se izvaja ocena v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009;

- (g) mikroorganizme, proizvedene ali uvožene za uporabo v biocidnih proizvodih, ki so že odobreni ali se dajejo na trg Unije v skladu z Uredbo (EU) št. 528/2012.

Člen 3 **Opredelevanje pojmov**

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „tujerodna vrsta“ pomeni vsak živ primerek vrste, podvrste ali nižjega taksona živali, rastlin, gliv ali mikroorganizmov, vnesen zunaj njegovega preteklega ali sedanjega naravnega območja razširjenosti; vključuje kateri koli del, gamete, semena, jajčeca ali propagule take vrste ter hibride, sorte ali pasme, ki bi lahko preživel in se pozneje razmnoževali;
- (2) „invazivna tujerodna vrsta“ pomeni tujerodno vrsto, za katere vnos ali širjenje je bilo z oceno tveganja ugotovljeno, da ogroža biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, in ki bi lahko tudi negativno vplivala na zdravje ljudi ali gospodarstvo;
- (3) „invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo“ pomeni invazivne tujerodne vrste, za katerih negativni vpliv se šteje, da je tak, da zahteva usklajeno delovanje na ravni Unije v skladu s členom 4(2);
- (4) „biotska raznovrstnost“ pomeni raznolikost med živimi organizmi iz vseh virov, vključno s kopenskimi, morskimi in drugimi vodnimi ekosistemi in ekološkimi kompleksi, katerih del so; to vključuje raznovrstnost znotraj vrst, med vrstami in ekosistemi;
- (5) „ekosistemske storitve“ pomeni neposredne in posredne prispevke ekosistemov k blagostanju ljudi;
- (6) „vnos“ pomeni premik vrste zaradi človekovega posega z njenega preteklega ali sedanjega naravnega območja razširjenosti;
- (7) „raziskava“ pomeni opisno ali eksperimentalno delo, opravljeno v reguliranih pogojih, da bi pridobili novo znanje ali razvili nove produkte, vključno z začetnimi fazami identifikacije, karakterizacije in izolacije genetskih lastnosti, razen invazivnosti, invazivnih tujerodnih vrst, le kolikor je nujno, da se omogoči vzgojitev teh lastnosti v neinvazivnih vrstah;
- (8) „zadrževanje v zaprtem sistemu“ pomeni zadrževanje organizma v zaprtem objektu, iz katerega nista mogoča pobeg ali širjenje;
- (9) „ohranjanje ex-situ“ pomeni ohranjanje sestavin biotske raznovrstnosti zunaj njihovega naravnega habitata;
- (10) „poti“ pomeni smeri in mehanizme bioloških vdorov;
- (11) „zgodnje odkrivanje“ pomeni potrditev navzočnosti primerkov invazivne tujerodne vrste v okolju, preden se močno razširi;

- (12) „izkoreninjenje“ pomeni popolno in trajno odstranitev populacije invazivnih tujerodnih vrst s fizikalnimi, kemičnimi ali biološkimi sredstvi;
- (13) „močno razširjen“ pomeni invazivno tujerodno vrsto, katere populacija je presegla fazo naturalizacije, v kateri se populacija sama vzdržuje, in se je razširila, tako da kolonizira velik del potencialnega območja razširjenosti, na katerem lahko preživi in se razmnožuje;
- (14) „obvladovanje“ pomeni kakršno koli fizikalno, kemično ali biološko ukrepanje, namenjeno izkoreninjenju, nadzoru ali zaježitvi populacije invazivne tujerodne vrste;
- (15) „zaježitev“ pomeni ukrepe, namenjene ustvarjanju ovir, ki čim bolj zmanjšajo tveganje, da se populacija invazivne tujerodne sorte razprši in razširi prek območja vdora;
- (16) „nadzor nad populacijo“ pomeni fizikalne, kemične ali biološke ukrepe, uporabljene za populacijo invazivnih tujerodnih vrst, da bi se ohranjalo čim manjše število primerkov, tako da se čim bolj zmanjšajo invazivna zmožnost vrste in njeni škodljivi učinki na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve ali zdravje ljudi in gospodarstvo, medtem ko same vrste ni mogoče izkoreniniti.

Člen 4

Seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo

- 1. Seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, sprejme in posodablja Komisija z izvedbenimi akti na podlagi meril iz odstavka 2. Izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).
- 2. Invazivne tujerodne vrste se vključijo na seznam iz odstavka 1 le, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:
 - (a) ob upoštevanju razpoložljivih znanstvenih dokazov je zanje ugotovljeno, da so tujerodne za ozemlje Unije, kamor se ne štejejo najbolj oddaljene regije;
 - (b) ob upoštevanju razpoložljivih znanstvenih dokazov je zanje ugotovljeno, da so se zmožne naseliti kot preživetja sposobne populacije in se širiti v okolju v sedanjih razmerah ali ob predvidljivih podnebnih spremembah kjer koli v Uniji, kamor se ne štejejo najbolj oddaljene regije;
 - (c) iz ocene tveganja, opravljene v skladu s členom 5(1), je razvidno, da je za preprečitev njihove naselitve in širjenja potrebno ukrepanje na ravni Unije.
- 3. Države članice lahko Komisiji predložijo zahteve za uvrstitev invazivnih tujerodnih vrst na seznam iz odstavka 1. Ti zahtevki vključujejo vsa naslednja merila:
 - (a) ime vrste;
 - (b) oceno tveganja, opravljeno v skladu s členom 5(1);
 - (c) dokaze, da vrsta izpolnjuje merila iz odstavka 2.

4. Seznam iz odstavka 1 vsebuje največ petdeset vrst, vključno z vrstami, ki se lahko dodajo zaradi izrednih ukrepov, predvidenih v členu 9.

Člen 5

Ocena tveganja in delegirani akti

1. Komisija ali države članice, kar je primerno, opravijo oceno tveganja iz člena 4(2)(c) in člena (3)(b) ob upoštevanju naslednjih elementov:
 - (a) opisa vrste z njeno taksonomsko opredelitvijo, zgodovino, naravnim območjem razširjenosti in potencialnim območjem razširjenosti;
 - (b) opisa njenih vzorcev razmnoževanja in širjenja, vključno z oceno, ali obstajajo okoljske razmere, ki so potrebne za razmnoževanje in širjenje;
 - (c) opisa potencialnih poti namernega in nenamernega vnosa in širjenja, vključno s proizvodi, s katerimi se vrste na splošno povezujejo, če je ustrezno;
 - (d) temeljite ocene tveganja vnosa, naselitve in širjenja v zadevnih biogeografskih regijah v sedanjih razmerah in ob predvidljivih podnebnih spremembah;
 - (e) opisa sedanje razširjenosti vrste, vključno z vprašanjem, ali je vrsta že navzoča v Uniji ali sosednjih državah;
 - (f) opisa negativnega vpliva na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, vključno z učinkom na domorodne vrste, zaščitena območja, ogrožene habitate, zdravje ljudi in gospodarstvo, vključno z oceno velikosti prihodnjega vpliva;
 - (g) količinske napovedi stroškov škode na ravni Unije, ki kažejo pomen za Unijo, da se nadalje upraviči ukrepanje, ker bi celotna škoda prevladala nad stroški ublažitve;
 - (h) opisa morebitnih načinov uporabe in koristi, ki izhajajo iz teh načinov uporabe vrste.
2. Komisiji se podeli pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23, da nadalje opredeli vrsto dopustnih znanstvenih dokazov iz člena 4(2)(b) in zagotovi podroben opis uporabe elementov iz odstavkov 1(a) do (h) tega člena, vključno z metodologijo, ki se uporablja pri oceni takih elementov, ob upoštevanju ustreznih nacionalnih in mednarodnih standardov ter potrebe po prednostnem razvrščanju ukrepov zoper vrste, ki so povezane s povzročitvijo znatne gospodarske škode oziroma bi jo lahko povzročile, vključno s škodo, ki je posledica izgube biotske raznovrstnosti.

Člen 6

Določbe za najbolj oddaljene regije

1. Za vrste, uvrščene na seznam iz člena 4(1), ki so domorodne v najbolj oddaljeni regiji, ne veljajo določbe členov 7, 8, 11 in od 13 do 17 v najbolj oddaljenih regijah, v katerih so domorodne.
2. Vsaka država članica z najbolj oddaljenimi regijami najpozneje do [12 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum] sprejme seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo vsako od njenih najbolj oddaljenih regij, ob posvetovanju s temi regijami.
3. Za vrste, uvrščene na sezname iz odstavka 2, v zadevnih najbolj oddaljenih regijah veljajo členi 7, 8, 11 in od 13 do 17.
4. Države članice Komisiji nemudoma prigrasijo sezname iz odstavka 2 in kakršne koli posodobitve teh seznamov ter o njih obvestijo druge države članice.

POGLAVJE II PREPREČEVANJE

Člen 7

Prepoved invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo

1. Vrste, uvrščene na seznam iz člena 4(1), se ne smejo namerno:
 - (a) vnašati na ozemlje Unije ali prenašati čezenj;
 - (b) pustiti razmnoževati;
 - (c) prevažati, razen za prevoz vrst v objekte za izkoreninjenje;
 - (d) dajati na trg;
 - (e) uporabljati ali izmenjavati;
 - (f) gojiti ali pridelovati, vključno z zadrževanjem v zaprtem sistemu;
 - (g) izpustiti v okolje.
2. Države članice preprečijo nenamerni vnos invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v skladu z določbami člena 11(3) in (4).

Člen 8

Dovoljenja za raziskave in ohranjanje ex-situ

1. Države članice lahko z odstopanjem od prepovedi iz točk (a), (b), (c), (e) in (f) člena 7(1) vzpostavijo sistem dovoljenj, ki omogoča naselitve, odobrene zaradi izvajanja raziskav ali ohranjanja ex-situ, namenjenega izvajanju takih dejavnosti na invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo.
2. Države članice pooblastijo ustrezne pristojne organe za izdajo dovoljenj iz odstavka 1 za dejavnosti, ki se izvajajo v zaprtem sistemu, ob izpolnitvi vseh naslednjih pogojev:

- (a) invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, se zadržuje in obravnava v zaprtih objektih iz odstavka 3;
 - (b) dejavnosti izvaja osebje z znanstvenimi in tehničnimi kvalifikacijami, ki so jih predpisali pristojni organi;
 - (c) prevoz v zaprt objekt in iz njega odobri pristojni organ, izvaja pa se pod pogoji, ki izključujejo pobeg invazivnih tujerodnih vrst;
 - (d) če so invazivne tujerodne vrste živali, se označijo, kjer je to mogoče;
 - (e) tveganje pobega, širjenja ali premestitve se učinkovito obvladuje, ob upoštevanju identitete, biologije in razpršitve vrste, predvidene dejavnosti in zaprtega obrata, interakcije z okoljem ter drugih pomembnih dejavnikov, povezanih s tveganjem, ki ga pomeni ta vrsta;
 - (f) nenehen nadzor in pripravljen načrt ukrepov za primer morebitnega pobega ali razširitve, vključno z načrtom za izkoreninjenje;
 - (g) dovoljenje iz odstavka 1 je omejeno na število vrst in primerkov, ki je potrebno za zadevno raziskavo ali ohranjanje ex-situ, in ne presega zmogljivosti zaprtega objekta. Vključuje omejitve, ki so potrebne za zmanjšanje tveganja pobega ali širjenja zadevne vrste. Invazivno tujerodno vrsto, na katero se nanaša, spremlja ves čas njenega posedovanja, vnosa in prevoza znotraj Unije.
3. Za primerke velja, da se zadržujejo v zaprtih objektih, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
- (a) so fizično izolirani in ne morejo pobegniti ali se širiti niti jih nepooblaščne osebe ne morejo premestiti iz objekta, v katerem se zadržujejo; protokoli čiščenja in vzdrževanja zagotavljajo, da noben primerek ali del, ki se lahko razmnožuje, ne more pobegniti ali se širiti oziroma ga nepooblaščne osebe ne morejo premestiti;
 - (b) njihova premestitev iz objektov ali odstranitev ali uničenje se izvede na način, ki izključuje širjenje ali razmnoževanje zunaj objektov.
4. Ko ustanova zaprosi za dovoljenje, predloži vse potrebne dokaze, da lahko pristojni organ oceni, ali so izpolnjeni pogoji iz odstavkov 2 in 3.

Člen 9 ***Izredni ukrepi***

1. Če ima država članica dokaze, da je invazivna tujerodna vrsta, ki ni uvrščena na seznam iz člena 4(1), vendar so zanjo pristojni organi na podlagi predhodnih znanstvenih dokazov ugotovili verjetnost, da izpolnjuje merila iz člena 4(2), navzoča na njenem ozemlju ali da obstaja neposredna nevarnost vstopa na njeno ozemlje, lahko nemudoma sprejme izredne ukrepe, ki vključujejo katero koli od prepovedi iz člena 7(1).

2. Države članice, ki na svojem nacionalnem ozemlju uvedejo izredne ukrepe, ki vključujejo uporabo točk (a), (c) ali (d) člena 7(1), nemudoma obvestijo Komisijo in druge države članice o sprejetih ukrepih in dokazih, ki upravičujejo zadevne ukrepe.
3. Zadevna država članica za vrsto, za katero veljajo izredni ukrepi, nemudoma opravi oceno tveganja v skladu s členom 5 ob upoštevanju razpoložljivih tehničnih in znanstvenih informacij, v vsakem primeru pa v 24 mesecih od dneva sprejetja odločitve o uvedbi izrednih ukrepov, z namenom uvrstitve te vrste na seznam iz člena 4(1).
4. Če Komisija prejme obvestilo iz odstavka 2 ali ima druge dokaze, da je invazivna tujerodna vrsta, ki ni uvrščena na seznam iz člena 4(1), vendar verjetno izpolnjuje zahteve iz člena 4(2), navzoča v Uniji ali da obstaja neposredna nevarnost vstopa v Unijo, z izvedbenim aktom na podlagi predhodnih znanstvenih dokazov ugotovi, ali vrsta verjetno izpolnjuje ta merila, in za omejeno obdobje sprejme izredne ukrepe za Unijo, ki vključujejo katero koli od prepovedi iz člena 7(1) glede tveganj, ki jih pomeni zadevna vrsta, če ugotovi, da so verjetno izpolnjena merila iz člena 4(2). Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).
5. Če izvedbeni akt iz odstavka 4 tako določa, se ukrepi, ki so jih sprejele države članice v skladu z odstavkom 1, prekličejo ali spremenijo.
6. Država članica, ki sprejme izredne ukrepe, jih lahko ohrani, dokler ni sprejet izvedbeni akt, ki določa izredne ukrepe na ravni Unije v skladu z odstavkom 4 ali uvršča vrsto na seznam iz člena 4(1) na podlagi ocene tveganja, ki jo je opravila zadevna država članica v skladu z odstavkom 3.

Člen 10

Omejitve namernega izpusta invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico

1. Države članice prepovejo kakršen koli namerni izpust v okolje, to je proces, s katerim se organizem iz katerega koli namena umesti v okolje brez potrebnih ukrepov za preprečitev njegovega pobega ali širjenja, ko gre za invazivno tujerodno vrsto, ki ni invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, za katero države članice na podlagi znanstvenih dokazov menijo, da bi bil škodljiv vpliv, povzročen z njenim izpustom ali širjenjem, čeprav ni popolnoma potrjen, znatnega pomena na njihovem nacionalnem ozemlju („invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico“).
2. Države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vrstah, za katere menijo, da so invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico.
3. Pristojni organi držav članic lahko izdajo dovoljenja za določene namerne izpuste invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico, če so v celoti izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) ni alternativnih neinvazivnih vrst, ki bi lahko bile uporabljene za pridobitev podobnih koristi;

- (b) koristi izpusta zadevne vrste so izjemno velike v primerjavi s tveganji za škodo, ki bi jo povzročila;
 - (c) izpust bo vključeval ukrepe za ublažitev tveganj, tako da se bo čim bolj zmanjšal vpliv na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve ter zdravje ljudi in gospodarstvo;
 - (d) vzpostavljen je primeren nadzor in pripravljen načrt ukrepov za izkoreninjenje vrste, ki se uporabi v primeru škode, povzročene zaradi te vrste, ki je po mnenju pristojnega organa nesprejemljiva.
4. Vsako dovoljenje za vnos tujerodne vrste za uporabo v kmetijstvu se izda v skladu z določbami Uredbe (ES) št. 708/2007.

Člen 11

Akcijski načrti glede poti invazivnih tujerodnih vrst

1. Države članice najpozneje do [18 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum] celovito analizirajo poti nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst na svojem ozemlju ter opredelijo, za katere poti so potrebni prednostni ukrepi („prednostne poti“) zaradi količine vrst ali škode, ki so jo povzročile vrste, ki v Unijo vstopajo po teh poteh. Pri tem se še posebej osredotočijo na analizo poti vnosa invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
2. Vsaka država članica najpozneje do [3 leta po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum] vzpostavi in izvaja akcijski načrt za obravnavanje prednostnih poti, ki jih je opredelila skladno z odstavkom 1. Ta akcijski načrt vsebuje časovnico za ukrepanje in opisuje ukrepe, ki jih je treba sprejeti za obravnavanje prednostnih poti ter preprečitev nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst v Unijo in okolje oziroma znotraj okolja.
3. Akcijski načrt iz odstavka 2 vsebuje ukrepe, oblikovane na podlagi analize stroškov in koristi, ki zajemajo vsaj naslednje:
 - (a) ukrepe za ozaveščanje;
 - (b) regulativne ukrepe za čim večje zmanjšanje kontaminacije blaga in proizvodov ter vozil in opreme z invazivnimi tujimi vrstami, vključno z ukrepi, ki obravnavajo prevoz tujerodnih vrst iz tretjih držav;
 - (c) regulativne ukrepe za zagotovitev ustreznih pregledov na mejah Unije, ki niso uradni nadzor v skladu s členom 13;
 - (d) ukrepe Mednarodne konvencije za nadzor in ravnanje z ladijskimi balastnimi vodami in sedimenti.
4. Akcijski načrt, pripravljen v skladu z odstavkom 2, se nemudoma posreduje Komisiji. Države članice akcijski načrt vsaka štiri leta po zadnjem posredovanju pregledajo in znova posredujejo Komisiji.

POGLAVJE III

ZGODNJE ODKRIVANJE IN HITRO IZKORENINJENJE

Člen 12

Sistem nadzora

1. Države članice najpozneje do [18 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum] vzpostavijo uradni sistem nadzora, ki zbira in evidentira podatke o pojavnosti invazivnih tujerodnih vrst v okolju, tako da nadzoruje, spremlja ali uporablja druge postopke za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst v Unijo.
2. Sistem nadzora iz odstavka 1:
 - (a) pokriva ozemlje držav članic zaradi ugotavljanja navzočnosti in razširjenosti novih in že naseljenih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
 - (b) vključuje morske vode, kot so opredeljene v členu 3(1) Direktive 2008/56/ES;
 - (c) je dovolj dinamičen, da v okolju ozemlja ali dela ozemlja hitro odkrije pojav invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, katere navzočnost prej ni bila znana;
 - (d) uporablja informacije, ki jih zagotavljajo obstoječi sistemi nadzora in spremljanja iz člena 11 Direktive 92/43/EGS, člena 11 Direktive 2008/56/ES in člena 8 Direktive 2000/60/ES.

Člen 13

Uradni nadzori na mejah Unije

1. Države članice najpozneje do [12 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum] vzpostavijo popolnoma delujoče strukture za izvajanje uradnega nadzora nad živalmi in rastlinami, vključno z njihovimi semeni, jajčeci ali propagulami, vnesenimi v Unijo, ki je potreben za preprečevanje namernega vnosa invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v Unijo.
2. Organi držav članic na mejah Unije izvajajo uradni nadzor blaga, navedenega v odstavku 1, ki se vnaša v Unijo, tako da preverjajo, ali je izpolnjena ena od naslednjih zahtev:
 - (a) blago ni na seznamu iz člena 4(1);
 - (b) dovoljenja iz člena 8 so veljavna.
3. Preverjanja v obliki pregleda dokumentov in identitete ter po potrebi fizičnega pregleda iz odstavka 2 se opravijo:
 - (a) na mejnih kontrolnih točkah iz člena 57 Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o izvajanju uradnega nadzora (COM(2013) 265)] v

primeru blaga iz odstavka 1, ki spada pod člen 45 navedene uredbe in je predmet uradnega nadzora na mejnih kontrolnih točkah; v tem primeru države članice prenesejo odgovornost na pristojne organe iz člena 3 Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o izvajanju uradnega nadzora (COM(2013) 265)];

- (b) na točki vstopa na carinsko ozemlje Skupnosti v primeru blaga iz odstavka 1, za katerega člen 45 Uredbe (EU) št. XXX/XXXX [o izvajanju uradnega nadzora (COM(2013) 265)] ne velja ali je izvzeto iz uradnega nadzora na mejnih kontrolnih točkah v skladu s členom 46 iste uredbe; v tem primeru države članice odgovornost za izvajanje kakršnih koli carinskih postopkov za to blago prenesejo na carinske organe.
4. Organi, imenovani za izvajanje nadzora na mejah, so pooblašteni tudi za zaseg in zaplembo organizmov, ki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 2. V primeru zaplembe organizmov te zaupajo pristojnemu organu, ki je odgovoren za izvajanje te uredbe. Države članice lahko posebne naloge prenesejo na druge organe.
 5. V evidenci izida opravljenih uradnih nadzorov in kakršnih koli odločitev, sprejetih na njihovi podlagi, vključno z odločitvijo o zavrnitvi pošiljke, se upošteva skladnost z zahtevami iz odstavka 2(a) in (b).
 6. Države članice vzpostavijo postopke za zagotovitev izmenjave informacij, ki so pomembne za prihajajoče pošiljke, ter uspešne in učinkovite usklajenosti in sodelovanja za preverjanja iz odstavka 2 med vsemi sodelujočimi organi in dobaviteljem pošiljke.
 7. Države članice razvijejo smernice in programe usposabljanja, da olajšajo ugotavljanje in odkrivanje invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, s sodelovanjem med vsemi organi, ki sodelujejo pri preverjanjih iz odstavka 2. Programi usposabljanja za carinske organe vključujejo informacije o izpolnjevanju enotne upravne listine, na kateri je carinska deklaracija.

Člen 14

Obvestila o zgodnjem odkritju

1. Države članice s sistemom nadzora, vzpostavljenim v skladu s členom 12, in informacijami, zbranimi med uradnim nadzorom iz člena 13, podpirajo zgodnje odkrivanje vstopa ali navzočnosti invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
2. Države članice zgodnje odkritje navzočnosti invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, nemudoma pisno prigrasijo Komisiji in o tem obvestijo druge države članice, zlasti:
 - (a) da se je na njihovem ozemlju ali delu njihovega ozemlja pojavila vrsta, vključena na seznam iz člena 4(1), katere navzočnost na njihovem ozemlju ali delu njihovega ozemlja prej ni bila znana;

- (b) da se je na njihovem ozemlju ali delu njihovega ozemlja znova pojavila vrsta, vključena na seznam iz člena 4(1), potem ko je bila evidentirana kot izkoreninjena.

Člen 15

Hitro izkoreninjenje v zgodnji fazi vdora

1. Države članice po zgodnjem odkritju in v treh mesecih po posredovanju obvestila o zgodnjem odkritju iz člena 14 uporabijo ukrepe za izkoreninjenje in jih priglasijo Komisiji ter obvestijo druge države članice.
2. Države članice pri izvajanju ukrepov za izkoreninjenje zagotovijo, da so uporabljene metode učinkovite pri doseganju popolne in trajne odstranitve populacije zadevne invazivne tujerodne vrste, ob ustreznem upoštevanju zdravja ljudi in okolja, ter zagotavljanju, da so ciljnim živalim prizaneseni bolečine, stres ali trpljenje, ki se jim je mogoče izogniti.
3. Sistem nadzora iz člena 12 je oblikovan in se uporablja tudi za spremljanje učinkovitosti izkoreninjenja.
4. Države članice priglasijo Komisiji in obvestijo druge države članice, ko je populacija invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, izkoreninjena.
5. Države članice tudi obvestijo Komisijo in druge države članice o učinkovitosti izvedenih ukrepov.

Člen 16

Odstopanja od obveznosti hitrega izkoreninjenja

1. Države članice lahko Komisiji predložijo prošnjo za odstopanje od obveznosti, da uporabijo ukrepe za izkoreninjenje iz člena 15 za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, ki so bile predmet obvestila o zgodnjem odkritju iz člena 14.
2. Prošnje za odstopanje temeljijo na trdnih znanstvenih dokazih in se predložijo le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) izkoreninjenje dokazano ni tehnično izvedljivo, ker razpoložljivih metod za izkoreninjenje ni mogoče uporabiti v okolju, v katerem so vrste naseljene;
 - (b) analiza stroškov in koristi na podlagi razpoložljivih podatkov s precejšnjo gotovostjo kaže, da bodo stroški dolgoročno izjemno visoki in nesorazmerni s koristmi izkoreninjenja;
 - (c) metod za izkoreninjenje ni na voljo ali pa so na voljo, vendar zelo negativno vplivajo na zdravje ljudi ali gospodarstvo.
3. Države članice prošnje, ki so ustrezno utemeljene, skupaj z dokazi iz točk (a), (b) in (c) odstavka 2 predložijo Komisiji.
4. Komisija z izvedbenimi akti v skladu z odstavkom 6 odloči, ali bo prošnjo iz odstavka 3 odobrila ali zavrnila.

5. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).
6. Države članice zagotovijo ukrepe za zaježitev, da se prepreči nadaljnje širjenje vrst, dokler ni sprejet izvedbeni akt o odstopanju v skladu z odstavkom 3.
7. Če je odstopanje od obveznosti izkoreninjenja odobreno, se za vrsto uporabijo ukrepi za obvladovanje iz člena 17. Če je prošnja za odstopanje zavrnjena, zadevna država članica nemudoma uporabi ukrepe za izkoreninjenje iz člena 15.

POGLAVJE IV

OBVLADOVANJE MOČNO RAZŠIRJENIH INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST

Člen 17

Ukrepi za obvladovanje

1. Države članice najpozneje 12 mesecev po uvrstitvi invazivne tujerodne vrste na seznam iz člena 4(1) vzpostavijo ukrepe za obvladovanje tistih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, za katere so ugotovile veliko razširjenost na svojem ozemlju, tako da čim bolj zmanjšajo njihove vplive na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, zdravje ljudi in gospodarstvo. Navedeni ukrepi za obvladovanje temeljijo na analizi stroškov in koristi ter vključujejo tudi ukrepe za obnovo iz člena 18.
2. Ukrepi za obvladovanje vključujejo fizikalno, kemično ali biološko ukrepanje, namenjeno izkoreninjenju, nadzoru ali zaježitvi populacije invazivne tujerodne vrste. Po potrebi vključujejo ukrepe za sprejemni ekosistem, namenjene povečanju njegove odpornosti proti sedanjemu in prihodnjim vdorom.
3. Države članice pri uporabi ukrepov za obvladovanje zagotovijo, da uporabljene metode ustrezno upoštevajo zdravje ljudi in okolje, živalim – če gre za živali – pa so prizaneseni bolečine, stres ali trpljenje, ki se jim je mogoče izogniti.
4. Sistem nadzora iz člena 12 je oblikovan in se uporablja za spremljanje, kako učinkoviti so ukrepi za izkoreninjenje, nadzor nad populacijo ali zaježitev pri čim večjem zmanjševanju vplivov na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, zdravje ljudi ali gospodarstvo.
5. Če je tveganje za razširitev invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, v sosednjo državo članico precejšnje, država članica, v kateri je vrsta močno razširjena, takoj obvesti sosednje države članice in Komisijo. Zadevne države članice po potrebi vzpostavijo skupaj dogovorjene ukrepe za obvladovanje. V primerih, ko bi bile zaradi širjenja lahko prizadete tudi tretje države, prizadeta država članica preuči potrebo po obvestitvi zadevnih tretjih držav.

Člen 18

Obnova poškodovanih ekosistemov

1. Države članice sprejmejo sorazmerne ukrepe za obnovo, s katerimi pripomorejo k okrevanju ekosistema, ki ga je degradirala, poškodovala ali uničila invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo.
2. Ukrepi za obnovo iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje:
 - (a) ukrepe za povečanje zmožnosti ekosistema, izpostavljenega motnji, da se ubrani motnje, jo absorbira, se ji prilagodi in si opomore od njenih posledic;
 - (b) ukrepe, ki preprečujejo ponoven vdor po kampanji za izkoreninjenje.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 19

Poročanje

1. Države članice najpozneje [*tri leta po začetku veljavnosti te uredbe – vstaviti datum*], potem pa vsaka štiri leta Komisiji posredujejo naslednje posodobljene informacije:
 - (a) opis sistema nadzora v skladu s členom 12 in sistema uradnega nadzora nad tujimi vrstami, ki vstopajo v Unijo, v skladu s členom 13;
 - (b) razširjenost na njihovem ozemlju navzočih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
 - (c) informacije o vrstah, ki se štejejo za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico, v skladu s členom 10(2);
 - (d) akcijski načrt iz člena 11(2);
 - (e) zbirne informacije za celotno nacionalno ozemlje o ukrepih za izkoreninjenje, sprejetih v skladu s členom 15, in ukrepih za obvladovanje, določenih v členu 17, ter njihovi učinkovitosti;
 - (f) obliki dovoljenj iz člena 8.
2. Države članice prigrasijo Komisiji pristojne organe, odgovorne za izvajanje te uredbe, in o njih obvestijo druge države članice.
3. Komisija v petih letih od [*datuma sprejetja*] oceni učinkovitost te uredbe, vključno s seznamom iz člena 4(1), akcijskimi načrti iz člena 11(3), sistemom nadzora, pregledi na mejah, obveznostjo izkoreninjenja in obveznostmi obvladovanja, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, ki ga lahko spremljajo predlogi za spremembo Uredbe, vključno s spremembami seznama iz člena 4(1).

Člen 20

Mehanizem informacijske podpore

1. Komisija postopoma vzpostavi mehanizem informacijske podpore, potreben za lažjanje uporabe te uredbe.
2. Sistem v začetni fazi vključuje mehanizem za podatkovno podporo, ki med seboj povezuje obstoječe podatkovne sisteme o invazivnih tujerodnih vrstah, posebno pozornost pa posveča informacijam o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo, da se omogoči poročanje v skladu s členom 19.
3. Mehanizem za podatkovno podporo iz odstavka 2 v drugi fazi postane orodje, ki je v pomoč Komisiji pri obravnavanju ustreznih priglasičev iz člena 14(2).
4. Mehanizem za podatkovno podporo iz odstavka 2 v tretji fazi postane mehanizem za izmenjavo informacij o drugih vidikih uporabe te uredbe.

Člen 21

Sodelovanje javnosti

1. Države članice pri vzpostavljanju akcijskih načrtov iz člena 11 in ukrepov iz člena 17 zagotovijo, da lahko javnost zgodaj in učinkovito sodeluje pri njihovi pripravi, spreminjanju ali pregledu, za kar uporabijo ureditve, ki so jih že določile v skladu z drugim pododstavkom člena 2(3) Direktive 2003/35/ES.

Člen 22

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor. Gre za odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011²³.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 23

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se podeli Komisiji pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo iz člena 5(2) se podeli Komisiji za nedoločen čas po začetku veljavnosti te uredbe.
3. Pooblastilo iz člena 5(2) lahko Evropski parlament ali Svet kadar koli prekliče. S sklepom o preklicu pooblastila preneha veljati podelitev pooblastila, navedena v zadevnem sklepu. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je določen v njem. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

²³ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 5(2), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 24

Upravni ukrepi in sankcije

1. Države članice določijo pravila o upravnih ukrepih in sankcijah, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe. Države članice sprejmejo vse potrebno za zagotovitev njihovega izvrševanja. Opredeljeni ukrepi in sankcije morajo biti učinkoviti, sorazmerni in odvračilni.

Člen 25

Pooblastila za sankcioniranje

1. Pristojni organi so pooblašteni, da naložijo upravne ukrepe in sankcije kateri koli fizični ali pravni osebi, ki ne spoštuje te uredbe.
2. Pristojni organi so brez poseganja v njihova nadzorna pooblastila pooblašteni, da naložijo vsaj naslednje upravne ukrepe in sankcije:
 - (a) odredbo, ki od fizične ali pravne osebe, odgovorne za kršitev, zahteva, naj preneha zadevno ravnanje in se odreče njegovi ponovitvi;
 - (b) odredbo, ki zahteva zaplembo zadevnih neskladnih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
 - (c) začasno prepoved dejavnosti;
 - (d) trajni odvzem dovoljenja za dejavnost;
 - (e) upravne denarne kazni;
 - (f) odredbo, ki od fizične ali pravne osebe zahteva popravne ukrepe.
3. Pristojni organi pri določanju vrste upravnih ukrepov in sankcij upoštevajo vse pomembne okoliščine, kar vključuje:
 - (a) resnost in trajanje kršitve;
 - (b) stopnjo vpletenosti osebe, ki je odgovorna za vdor;
 - (c) dobiček, ki ga ima fizična ali pravna oseba zaradi kršitve;
 - (d) okoljsko, družbeno in gospodarsko škodo, povzročeno zaradi kršitve;
 - (e) raven sodelovanja odgovorne osebe s pristojnim organom;
 - (f) prejšnje kršitve odgovorne osebe.

4. Države članice zagotovijo, da se je na odločitve pristojnih organov v skladu s tem členom mogoče pritožiti.

Člen 26

Prehodne določbe za nekomercialne lastnike

1. Z odstopanjem od člena 7(1)(c) in (f) se lastnikom hišnih ljubljencev, ki se ne vzgajajo za komercialne namene, so pa na seznamu vrst iz člena 4(1), dovoli, da jih obdržijo do naravnega izteka življenjske dobe živali, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) primerki so bili v njihovi lasti pred njihovo vključitvijo na seznam iz člena 4(1);
 - (b) primerki se zadržujejo v zaprtem sistemu, sprejeti pa so tudi vsi primerni ukrepi za onemogočenje razmnoževanja ali pobega.
2. Pristojni organi prek programov ozaveščanja in izobraževanja, ki jih organizirajo države članice, obvestijo nekomercialne lastnike o tveganjih, ki jih predstavlja zadrževanje primerkov iz odstavka 1, in ukrepih, ki jih je treba sprejeti, da se čim bolj zmanjša tveganje razmnoževanja in pobega.
3. Države članice nekomercialnim lastnikom, ki ne morejo zagotoviti izpolnitve pogojev iz odstavka 1, ponudijo možnost, da se od njih njihovi primerki prevzamejo, pri ravnanju z živalmi pa se ustrezno upošteva njihova dobrobit.

Člen 27

Prehodne določbe za komercialne zaloge

1. Upraviteljem komercialne zaloge primerkov invazivnih tujerodnih vrst, pridobljenih pred njihovo uvrstitvijo na seznam iz člena 4(1), se po uvrstitvi vrst na seznam omogočita dve leti za prodajo in prevoz zaradi prodaje ali predaje živih primerkov oziroma njihovih delov, ki se lahko razmnožujejo, raziskovalnim ustanovam ali ustanovam za ohranjanje ex-situ iz člena 8, če se ti primerki prodajajo in prevažajo v zaprtem sistemu in so vzpostavljeni vsi ustrezni ukrepi za onemogočitev pobega ali razmnoževanja, oziroma za zakol teh živali, da se izčrpa njihova zaloga.
2. Če je bilo izdano dovoljenje iz člena 6 Uredbe (ES) št. 708/2007 za ribogojno vrsto, ki je bila pozneje uvrščena na seznam tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, in trajanje dovoljenja presega obdobje iz odstavka 1, država članica dovoljenje v skladu s členom 12 Uredbe (ES) št. 708/2007 odvzame ob koncu obdobja iz odstavka 1.

Člen 28
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati [*1. januarja ali 1. julija*] po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba zavezujoča je v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

Poenostavljena ocena finančnih posledic

NASLOV OSNUTKA PREDLOGA:

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

PODROČJA POLITIKE IN ZADEVNE DEJAVNOSTI V STRUKTURI ABB:

Naslov 07 Okolje

07 01 02 Odhodki za zunanje sodelavce in drugi odhodki za upravljanje v podporo področju politike „Okolje“

PRAVNA PODLAGA

Upravna samostojnost

Drugo: Člen 192(1) PDEU

OPIS IN RAZLOGI:

Invazivne tujerodne vrste (v nadaljnjem besedilu: ITV) so vrste, ki jih človek s svojim delovanjem namerno ali nenamerno prek ekoloških ovir prenese z njihovega naravnega območja razširjenosti ter se na novi lokaciji naselijo in toliko razširijo, da negativno vplivajo na biotsko raznovrstnost, pa tudi na zdravje ljudi in gospodarstvo. ITV so glavni povzročitelj izgube biotske raznovrstnosti, poleg tega pa povzročajo tudi družbeno in gospodarsko škodo, zato je njihovo obravnavanje ključnega pomena za izpolnjevanje cilja EU, tj. zaustavitev izgubljanja biotske raznovrstnosti do leta 2020. Poleg tega je bilo ocenjeno, da stroški, ki jih ITV povzročijo EU zaradi škode in nadzora, znašajo 12 milijard EUR letno. Zato je namen tega osnutka uredbe vzpostaviti okvir EU za preprečevanje, čim večje zmanjševanje in blažitev škodljivih vplivov ITV na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve ter za zmanjšanje družbene in gospodarske škode. Države članice že sprejemajo ukrepe za obravnavanje nekaterih ITV, vendar so ti večinoma reaktivni, saj poskušajo čim bolj zmanjšati škodo, ki že nastaja, medtem ko ne posvečajo dovolj pozornosti preprečevanju ali odkrivanju novih nevarnosti in odzivanju nanje. Prizadevanja so razdrobljena, ne zajemajo celotne EU in so pogosto slabo usklajena, zaradi česar so na splošno manj učinkovita. Trenutno ni celovitega pravnega okvira za obravnavanje ITV na ravni EU. Namen tega osnutka uredbe je obravnavati vrzel v politiki, kar je skladno tudi z mednarodnimi zavezami, sprejetimi v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti.

TRAJANJE IN OCENJENI FINANČNI VPLIV:

Obdobje uporabe:

časovno omejen predlog: velja od [datum] do [datum]

časovno neomejen predlog: velja od [predvidoma 2015, bo še potrjeno]

Ocenjeni proračunski vpliv:

Osnutek predloga vključuje:

- prihranke
- dodatne stroške (če da, navedite zadevne razdelke večletnega finančnega okvira): razdelek 5 VFO 2014–2020

Prispevki tretjih oseb k financiranju osnutka predloga:

Predlog ne predvideva sofinanciranja tretjih oseb.

Pojasnitev podatkov:

Za izvajanje vidikov tega osnutka uredbe bo potreben delujoči odbor. Na podlagi stroškov delovanja drugih podobnih odborov so bili predvideni naslednjih stroški v razdelku 07 01 02 11 03 – Odbori (glej spodnjo preglednico):

sestanki/letno;

1 predstavnik/DČ;

najvišja vrednost potnih stroškov in dnevnic je 800 EUR/DČ/sestaneček.

Tako bi stroški za Komisijo znašali približno 80 000 EUR/letno.

SKLADNOST Z VELJAVNIM VEČLETNIM FINANČNIM OKVIROM:

- Predlog je skladen z obstoječim finančnim načrtovanjem.
- Predlog bo zahteval ponovno načrtovanje ustreznega razdelka večletnega finančnega okvira.
- Predlog zahteva uporabo instrumenta prilagodljivosti ali spremembo večletnega finančnega okvira²⁴.

VPLIV PRIHRANKOV ALI DODATNIH STROŠKOV NA DODELITEV SREDSTEV:

- Sredstva bodo pridobljena z notranjo prerazporeditvijo v oddelkih.
- Sredstva so že bila dodeljena zadevnim oddelkom.
- Sredstva se bodo zahtevala v naslednjem postopku dodelitve.

Potrebe po človeških in upravnih virih bo krilo osebje iz GD, ki je že dodeljeno upravljanju ukrepa, ob podpori osebja, ki je že razporejeno na delo v zvezi z vidiki, povezanimi z izvajanjem tega osnutka uredbe. Glavne naloge dodeljenih uradnikov bodo: upravljanje odbora, vodenje interakcije z državami članicami, usklajevanje s Skupnim raziskovalnim središčem (SRS) in na splošno podpora pravilnemu izvajanju tega osnutka uredbe.

Sistem je namenjen zbiranju virov in strokovnega znanja iz različnih služb Komisije, kar bo omogočilo upravljanje sistema z omejenimi namenskimi kadrovskimi viri: politika

²⁴ Glej točki 19 in 24 Medinstitucionalnega sporazuma za obdobje 2007–2013.

ITV bo imela korist zlasti zaradi prispevka osebja SRS, ki sodeluje pri projektu EASIN²⁵, ter od strokovnega znanja drugih služb Komisije in agencij, ki delujejo na področjih, pomembnih za politiko ITV (predvsem Evropska agencija za okolje je dodelila osebje, ki deluje na področju ITV in ga bo mogoče aktivirati v podporo izvedbenemu delu). Osebje bo po potrebi prerazporejeno na podlagi dodelitev, ki se lahko pristojnemu GDodobrijo v okviru postopka letne dodelitve virov ob upoštevanju proračunskih omejitev.

²⁵ Cilj Evropske informacijske mreže za tujerodne vrste (EASIN) je povečati dostop do podatkov in informacij o tujerodnih vrstah v Evropi. EASIN pospešuje raziskovanje obstoječih informacij o tujerodnih vrstah iz razpršenih virov prek mreže interoperabilnih spletnih storitev, ki spoštujejo mednarodno priznane standarde in protokole. Projekt se je začel v podporo izvajanju strategije za biotsko raznovrstnost in okvirne direktive o morski strategiji, javnosti pa je na voljo od maja 2012.

OCENJENI FINANČNI VPLIV (prihranki ali dodatni stroški) NA ODOBRITEVE ZA UPRAVNE ZADEVE ALI ČLOVEŠKE VIRE

EPDČ = ekvivalent polnega delovnega časa

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

EPDČ v osehah/leto	Leto 2015		Leto 2016		Leto 2017		Leto 2018		Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		Skupaj
Razdelek 5	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	EP DČ	odobritve	
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (za uradnike in/ali začasno osebje)															
07 01 01 01 (sedež in predstavništva Komisije)		0,199*		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199	1,393
07 01 01 02 (delegacije)															
Zunanji sodelavci															
07 01 02 01 (splošna sredstva)		0,002**		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002	0,014
07 01 02 02 (delegacije)															
Druge proračunske vrstice (navedite)															
Seštevek – razdelek 5		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201	1,407
Odobritve zunaj razdelka 5															
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (za uradnike in/ali začasno osebje)															
07 01 05 01 (posredne raziskave)															
10 01 05 01 (neposredne raziskave)															
Zunanji sodelavci															
07 01 04 yy															
– na sedežu															
– na delegacijah															
07 01 05 02 (posredne raziskave)															
10 01 05 02 (neposredne raziskave)															
Druge proračunske vrstice (navedite)															
Seštevek – zunaj razdelka 5															
SKUPAJ		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,2014	1,407 za prvih 7 let

„Potrebe po odobritvah človeških virov se krijejo z odobritvami iz GD, ki so že dodeljene za upravljanje tega ukrepa in/ali prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi odobritvami, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.“

*Ocenjene potrebe po človeških virih iz GD ENV ter en EPDČ v SRS **Povprečno nadomestilo za napotenega nacionalnega strokovnjaka

Druge upravne odobritve

v milijonih EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2015	Leto 2016	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	SKUPAJ
Razdelek 5								
<u>Na sedežu:</u>								
07 01 02 11 01 – Stroški za službena potovanja in reprezentančni stroški								
07 01 02 11 02 – Stroški za konference in sestanke								
07 01 02 11 03 – Odbori	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 za prvih 7 let
07 01 02 11 04 – Študije in posvetovanja								
07 01 03 01 03 – Oprema IKT ²⁶								
07 01 03 01 04 – Storitve IKT ²								
Druge proračunske vrstice (po potrebi navedite)								
<u>Na delegacijah:</u>								
07 01 02 12 01 – Stroški za službena potovanja in konference ter reprezentančni stroški								
07 01 02 12 02 - Nadaljnje usposabljanje uslužbencev								
07 01 03 02 01 – Nakup ali najem stavb in s tem povezani odhodki								
07 01 03 02 02 Oprema, pohištvo, dobave in storitve								
Seštevek – razdelek 5	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 za prvih 7 let
Odobritve zunaj razdelka 5								
07 01 04 yy – Odhodki za tehnično in upravno pomoč (brez zunanjih sodelavcev) iz odobritev za poslovanje (nekdanje vrstice BA)								
– na sedežu								
– na delegacijah								
07 01 05 03 – Drugi odhodki za upravljanje v posrednem raziskovanju								
10 01 05 03 – Drugi odhodki za upravljanje v neposrednem raziskovanju								
Druge proračunske vrstice (po potrebi navedite)								
Seštevek – zunaj razdelka 5								
SKUPAJ	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 za prvih 7 let

26

IKT: Informacijska in komunikacijska tehnologija.

